

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΤΟΥ Χ. ΑΝΤ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝ

Ο έφεδρος ύπολοχαγός Εδσάτιος Δ** έλογάριαζε, με τό δίχρω του, ότι τὰ Χριστούγεννα έκείνης τής χρονιάς θάτανε γι' αυτόν από τὰ τερατότερα καί ηρωώτερα Χριστούγεννα τών τελευταίων αυτών χρόνων. Σκεφθήτε. Είχε πληρωθή στη μάχη του Σαρανταπόρου. Ένα γερό κομμάτι από όβιδα του είχε σπάσει τό κόκκαλο του μηριού του, λίγο κάτω από τή λεκάνη. Είχε μείνει όλη τή νύχτα και ένα μέρος από τό πρωινό της 10ης Οκτωβρίου μέσα σ' ένα χαντάκι, πλημμυρισμένος από τό αίμα του που έβραφε τή λάσπη, κάτω από άδιάκοχη, κατάφυχη, άκονη, βροχή, χωρίς να βλέπει γέφυρα των τίποτε άλλο από σκοτάδι, χωρίς νακούη άλλο από στεναγμούς, βλασφημίες, τρέμερο δοντιών και ψυχομαχητά.

Έτσι, όταν κοντά μεσημέρι ήσαν και τόν έσήκωσαν οι τραυματιοφόροι, ήταν άναίσθητος και τὰ σπαραγμένα χρέστα του ποδιού του είχαν άρχισή να παίρνουν μία μωροδιά κι' ένα χρώμα πολύ ύποπτο.

Στο πρόχειρο χειρουργείο, οι μικροί γιατροί, κατά τήν όδημ που είχαν τότε να κόβουν, να κόβουν, απομάσαιαν να του κόβουν ως τή οίκα τό πόδι, για να γλυτώσουν από τή γάγγραινα. Ο άρχίατρος όμως, που είχε επιστημονική άρχή να σφύζε, ότι έκανε έλθια σωτηρίας, δέν έσυμφώνησε με τή γνώμη των έμισταμένων του, εκαθάρισε τὰ ύποπτα κομμάτια, έκαψε τήν ανάταξη, τόν επίδεσμο κλπ. και, θέλει από τή φροντίδα και τήν επιδειότητα του γιατρού, θέλει από τή στοργική περιποίηση που βρήκε πρώτα από νοσοκομείο τής Έλασσόνας και έπειτα στα Σέρβια, θέλει από τή γρηχ και καθορή ιδιοσυγκρασία του πληρωμένου και τήν καλή του τύχη, τό θαύμα έγινε: τό πόδι του γλύτωσε και ύστερα από τρεις μήνες δέν του έμεινε παρά μία κουτσουάρια και κάποιος χονδρός πονος, όταν πολύ τό κούραζε, πράγματα που με τόν καιρο και με κάποια θεορατεία, όπως τόν έβραβίωναν οι γιατροί, θά του περνούσαν.

Αι! δέν είνε μικρή χαρά, εκεί που ήταν να μείνει μονοπόδαρος άσημοσακάτης, έλεινός, ανάξιος για εργασία, για τήν απόλαση της ζωής, να βλέπης άεσπανό τόν έαυτό σου γερόν και καλόν με ένα μόνον μικρό έλάττωμα. Ώσα για να θυμίσω σε όένα τή σωτηρία σου και στους άλλους τή δοξα σου!

Και δέν ήταν αυτό μόνον. Όταν ετελείωσε ή άνορθωτική του άδεια, στην έλευθερωμένη πιά Θεσσαλονίκη, ο Στάθης τοποθετήθηκε, όπως γίνονταν τότε για τούς τραυματίες, στην έσωτερική ζώνη, στο έμπειρο της μεραρχίας του. Ο ίδιος είχε ζητήσει να τόν τοποθετήσουν στο έμπειρο, που είχε έδρα τήν πόλη της γεννήσιώς του και τής καταγωγής του και τό είχε επιτύχει, χωρίς καμιά δυσκολία.

Και τούτο άκομα ήταν κάτι σπάνιο για τή ζωή του φτωχού του Στάθης, που σπάνια είχε γνώση τήν επιτυχία. Ήταν ένας άνθρακας ηοιχός, όπως ήθελε να πιστεύη ο ίδιος και τού λέγανε και οι άλλοι μπροστά του: «ένας αχμόκης», όπως τόν έχαρτακίζαν πίσω του ψιχή δηλ. παθητική, πλασμένη για τήν άσμοτητα και τή φτωχούσια.

Τήν παθητικότητα αυτή της ψυχής του Στάθης τήν είχαν θεέψη και κάποιες περιστάσεις της ζωής του. περιστάσεις συνθηματικές βέβαια, που βρήκαν όμως έδαφος για να γκρεμισούν τέλεια τήν άδύνατη αυτή ψυχή.

Γεννημένος φτωχός και ταπεινός, άν και με σώμα γερό και άρκετή διανοητική άξια, είχε ήρθη από παιδί στην ύπλληλια, για να έξακολουθή τή φτώχεια και τήν ταπεινωση διωρισμένος ποτε σε καμιά έφορεία, ποτε σε κοπινοκοπήριο, μικρός πάντα ύπάλληλος και σε μέρη που λίγο τα ζήητοσαν, ήταν ως τόσο εικχαριστημένος να διατηρή τήν ταπεινή του θέση, χωρίς κατατρεμους και χωρίς πολλές έντολσεις γιατί, σιγά σιγά, και χωρίς βέβαια να διατυπώνεται καθαρά στ' μυαλό του, είχε χωρέση βαθειά στην ψυχή του ή ιδέα ότι σ' αυτόν τόν κόσμο είχε μοναχά καθήκοντα, που έπρεπε να τὰ εκπέτη πιστά και τίμια, άφού δέν είχε τή δύναμη να τὰ υποβοάη άκύνδυνα, όπως έκαναν οι δυνατοί. Κι' άν είχε και κάποια μικρά, πιποτένια, δικαιώματα στη ζωή, καταλάβαινε ότι τὰ είχε όσο δέν έκανε όρεξι καίνος να τού τὰ καταπατήση. Κατάνησε μάλιστα να αισθάνεται και κάποια ένγνωμοσύνη σε κείνους που φαίνονταν να τού άναγνωρίζουν αυτά τὰ πιποτένια του δικαιώματα.

Έτσι και τότε, αισθάνθηκε ένγνωμοσύνη σε κείνους που τόν τοποθέτησαν στην

